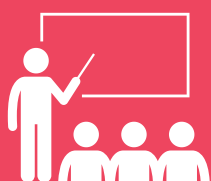

DENIP 2023

Dia Escolar de la No Violència i la Pau

CNV: Comuniquem per la pau

Formacions

Activitats artístiques

Accions al carrer

Recursos educatius

Tallers a l'Animac

De novembre de 2022 a març del 2023

Coordinadora d'ONGD
i altres Moviments
Solidaris de Lleida

<http://www.coordinadora-ongd-lleida.cat/> 973268278 /
sensibilitzacio@coordinadora-ongd-lleida.cat

DENIP 2023

COMUNIQUEM PER LA PAU

Des de la Coordinadora d'ONGD i aMS volem contribuir a fer que la jornada del DENIP (Dia Escolar de la No Violència i la Pau) sigui una jornada de reflexió dins i fora de les escoles, que fomenti el debat i el sentit crític, per entendre i per tant, poder canviar la realitat del nostre entorn i contribuir a construir una societat més justa i solidària.

En el DENIP 2023 proposem que s'abordi la temàtica de **la Comunicació No Violenta**. La comunicació, el diàleg, són essencials per a prevenir el conflicte i la paraula o el gest són, sovint, l'arrel de moltes confrontacions. En el context escolar, l'assetjament verbal i el bullying són un exemple de violència amb un greu impacte psicològic sobre els nens i nenes. Tal com recull el Primer Informe Mundial del Bullying realitzat per l'ONG Internacional Bullying Sin Fronteras, basat en l'anàlisi de la situació dels menors a Espanya des de gener de 2021 a febrer de 2022, **7 de cada 10 nens sofreixen cada dia algun tipus d'assetjament o ciberassetjament**, i s'han comptabilitzat fins a 23.100 casos l'any 2022, situant el país al capdavant de les estadístiques europees.

Reflexionar com ens comuniquem i aprendre sobre la comunicació no violenta pot ajudar a prevenir i a resoldre conflictes a l'aula però també a donar eines per l'educació per la pau i la justícia social. Revaloritzar el diàleg, en temps on el ciberassetjament està a l'ordre del dia, la confrontació és la norma i el conflicte es busca per tal de cridar audiència, és important per tornar a conceptes com les necessitats, l'escolta activa, l'empatia, la compassió, la responsabilitat i el respecte

En aquest dossier us compartim recursos per començar a endinsar-nos en Comunicació No Violenta, i informació per tal de participar en la proposta de la Coordinadora d'ONGD i aMS de Lleida pel DENIP'23.

**Comunicació
No Violenta**

CONFLICTE
Prejudici CULPA
exigència
subjectivitat
egocentrisme REACTIVITAT
NO ESCOLTA INSENSIBILITAT

responsabilitat
observació **PAU** **ASSERTIVITAT**
escolta activa
EMPATIA Emoció *respecte*
HONESTEDAT *amabilitat* *objectivitat*
compassió **no-judici**

retrets
desatenció

**Comuniquem
per la pau**

DENIP 2023

De novembre de 2022 a març de 2023

Dia Escolar de la No Violència i la Pau

La Coordinadora d'ONGD i aMS de Lleida proposa diferents activitats dirigides a Centres Educatius, al voltant del **Dia Escolar de la No Violència i la Pau**, en les quals es treballarà sobre la temàtica de la **Comunicació No Violenta**, per comunicar per la pau, promoure el diàleg per la resolució de conflictes i l'**empatia i la solidaritat** com a ingredients principals de la construcció de pau.

*Informa't i
participa!*

www.coordinadora-ongd-lleida.cat

Formacions

Activitats artístiques

Accions al carrer

Recursos educatius

Tallers a l'Animac

Promou

Col·laboren

Amb el suport de:

DENIP 2023

COMUNIQUEM PER A LA PAU

1. Què és el DENIP?
 2. Participa al DENIP 2023 amb la Coordinadora d'ONGD i aMS de Lleida en 3 fases!
 3. Fase 1: Formació bàsica sobre Comunicació No Violenta i ApS
 4. Fase 2: Comuniquem pau a través de l'art: El DENIP als carrers!
 5. Fase 3: taller de GIFS animats: animem la Comunicació No violenta amb l'Animac!
 6. Què és la Comunicació No Violenta?
 7. Parlem de la cultura de pau a l'aula: recursos didàctics.
 - Poemes per la pau
 - Recursos audiovisuals
 - Jocs, dinàmiques i altres recursos
-

Què és el DENIP?

El dia Escolar de la No-violència i la Pau (o el seu acrònim DENIP), fou fundat l'any 1964 pel poeta i educador mallorquí Llorenç Vidal Vidal, i és una iniciativa d'Educació No-violenta i Pacificadora, difosa internacionalment.

Es practica a escoles de tot el món, el dia 30 de gener, aniversari de la mort de Mahatma Gandhi.

El DENIP propugna una educació permanent en i per a la concòrdia, la tolerància, la pau i la no-violència.

Per tal de poder parlar de pau és necessari posar el focus a les injustícies i

per consolidar la pau s'ha de fer una defensa efectiva dels Drets Humans.

Des de la Coordinadora d'ONGD i aMS volem contribuir a fer que la jornada del DENIP sigui una jornada que vagi més enllà de tractar de la pau en un sentit abstracte i que serveixi per fomentar el pensament crític, per treballar continguts transformadors i per posar focus en els problemes socials de l'entorn i la justícia global, per contribuir entre tots i totes a cercar solucions i a construir una societat més justa, tolerant i solidaria.

Des de la Coordinadora fem propostes didàctiques i facilitem recursos per una Educació per la transformació social, per educar en cultura de la pau i en justícia global, intentant crear sinèrgies i xarxa entre diferents actors de la ciutat.

Participa al DENIP 2023 amb la Coordi

La proposta de la Coordi pel DENIP 2023 busca apropar els centres educatius a les eines que ofereix la Comunicació No Violenta per establir habilitats per la pau i crear relacions des del respecte, la satisfacció, l'empatia i la compassió.

Des de la Coordinadora d'ONGD i aMS de Lleida, **amb la col·laboració de l'Ajuntament de Lleida, el Centre d'art La Panera, Lleida per la Unesco, el Pla Educatiu d'Entorn i l'Animac**, proposem una sèrie d'activitats perquè, amb els centres educatius com a protagonistes, es pugui treballar aquest tema i aprendre a través de com ens relacionem i comuniquem, a construir un món més pacífic i menys hostil.

Aquestes activitats les proposem en 3 fases que van més enllà de la Jornada del DENIP (30 de gener), i que cada centre pugui escollir si vol participar només en una de les fases, en dues o en totes. Aquest dossier inclou propostes de materials didàctics de cultura de la pau, també perquè cada centre pugui tenir recursos per treballar la comunicació no violenta, des de l'observació de com ens comuniquem i com resolem conflictes.

FASE 1: Formació en Comunicació No Violenta per a professorat amb **Milagros Marco i Biljana Markovic de Media2 Lleida i Lleida per la Unesco**. Possibilitat de comptabilitzar-la com a formació contínua per a docents.

FASE 2: Jornada del DENIP (30 de gener) a les places i al pati de l'escola: elaboració d'una **instal·lació artística** conjunta a l'espai públic a partir d'allò après a l'aula sobre Comunicació No Violenta. **Amb el suport del Centre d'Art la Panera.**

FASE 3: Taller de GIFS No violents en el marc de **l'ANIMAC amb el cineasta Emilio Martí.**

Fase 1: Formació en CNV

La Comunicació No Violenta (CNV) també s'anomena comunicació compassiva o comunicació col·laborativa. És un sistema de comunicació assertiva, simètrica, coherent i empàtica que evita relacions tòxiques i pot prevenir i contribuir a resoldre conflictes.

La clau consisteix en saber identificar les nostres necessitats i sentiments i els dels demés, i comunicar-los amb honestedat.

Aquest sistema ofereix tècniques per desenvolupar la capacitat d'escolta i l'expressió, evitant els judicis i interpretacions a partir de 4 passos :

- l'observació
- expressió de sentiments
- expressió de necessitats
- formulació de peticions o estratègies

FASE 1: La primera fase de les activitats del DENIP és una formació bàsica en alguns aspectes de la CNV per a professorat. Es tracta d'una sessió amb **Media2 Lleida** per treballar sobretot el primer dels 4 passos de la comunicació no violenta, l'observació, i la reflexió sobre com ens comuniquem i com ens afecta.

Aquesta sessió, de 3 hores, tindrà lloc el dijous 10 de novembre de 18 a 21h en format presencial a les oficines de la Coordinadora d'ONGD i aMS de Lleida i també amb opció online.

A més a més, aquesta sessió servirà per crear conjuntament una dinàmica per poder replicar a l'aula amb els alumnes. Aquesta sessió d'introducció a la CNV serà gratuïta (sufragada per la Coordinadora d'ONGD i aMS de Lleida) i **podrà comptabilitzar com a formació contínua per a professorat.**

L'objectiu de la formació i la creació de la dinàmica és que els alumnes de segon cicle d'ESO puguin fer-se-la seva, adaptar-la i poder-la replicar ells mateixos a cursos inferiors, promovent l'aprenentatge compartit i amb la possibilitat de **comptabilitzar aquesta activitat com a hores de Servei Comunitari.** Aquesta activitat pot realitzar-se al llarg de tot el curs.

Calculem que es necessitaran unes **6 hores aproximadament de treball** (3 hores de formació i la resta per prepara l'activitat amb l'alumnat) repartides segons les possibilitats de cada centre, amb marge de temps des de la formació docent fins a final de curs.

Apuntar-se a la formació sobre CNV és important per poder partir de la informació necessària per realitzar les altres fases del DENIP. Les inscripcions es faran a través d'un formulari web que compartirem des de la Coordinadora d'ONGD i aMS de Lleida.

Fase 2: El DENIP als carrers!

Cada any, des de la Coordinadora d'ONGD i aMS de Lleida, promovem que les escoles portin als carrers la jornada del Dia Escolar de la No violència i la Pau, i que l'alumnat dels centres de Lleida es converteixi en agent sensibilitzador per a una societat més justa i en pau.

Amb la col·laboració de la Paeria i el Pla Educatiu d'entorn, entre altres actors de la ciutat de Lleida, any rere any hem fet la proposta per omplir d'alumnes de diferents centres la plaça Ricard Vinyes, el matí del dia 30 de gener.

Aquest any, proposem replicar l'activitat a la **Plaça Ricard Vinyes, els Camps Elisis, i el Parc de l'Aigua**, per poder abarcar més espais de la ciutat i que més escoles puguin participar-hi per proximitat.

EN QUÈ CONSISTIRÀ L'ACTIVITAT?

La proposta és que els centres educatius participin en la **creació d'una instal·lació artística a l'espai públic**, inspirada en els aprenentatges en comunicació no violenta i que transmetin el missatge de la importància del diàleg, el respecte mutu i l'empatia per evitar els conflictes o per resoldre'ls per la via pacífica i no usant la força.

Segons la "Vikipèdia" una instal·lació artística és un gènere d'art contemporani on s'utilitza l'espai d'exposició per crear un ambient o una experiència global en la que intervenen diversos sentits o el cos sencer de l'espectador. Sovint l'espectador pot transitar per l'obra o bé interaccionar amb alguns objectes o elements.

Alumnes de l'escola Parc de l'aigua durant la performance per la pau del DENIP 2022

Fase 2: El DENIP als carrers!

El recurs de la **instal·lació artística** és molt enriquidor i es converteix en una font de possibilitats, no només estètiques sinó també didàctiques i sensorials, on a través d'elements quotidians, els infants tenen la possibilitat de manipular, fer, desfer, experimentar, transformar...i sobretot comunicar el missatge que volem llençar: el conflicte comença en un mateix i amb la comunicació amb l'altre, per això és important repensar com ens comuniquem i comunicar per la pau.

El **Centre d'Art la Panera** acompanyarà a les escoles a l'hora de pensar la creació artística per al 30 de gener. Des de la Coordinadora d'ONGD i AMS de Lleida també oferirem idees per a crear l'activitat. A les places hi haurà equip de so i micròfons per poder llegir algun text, poema o manifest per la pau.

Animem a que els alumnes confeccionin també pancartes i missatges de pau i concòrdia per a portar a les places.

Animem a les escoles que no puguin desplaçar-se a les places, a que participin replicant l'activitat al pati del seu centre.

Les escoles podran inscriure's per participar a la Fase 2 **fins el dia 1 de desembre** a través d'un formulari web

Alumnes de l'Institut Joan Oró durant la performance per la pau del DENIP 2022

El DENIP al carrer: Art per comunicar pau

Segons el Consell Internacional dels Museus, : "L'actual context de crisi mundial, humanitària, sanitària, mediambiental, racial i de justícia social ha obligat als museus a tractar, com mai abans, situacions i temes que generen una sèrie de respostes emocionals, des de l'ansietat, fins a la por, la desesperació, la nostàlgia o l'esperança. Davant les noves emergències, els museus ja no són només llocs de representació. Són, cada cop més, promotors del canvi social i llocs d'activisme social"

Fins i tot hi ha una paraula per designar l'art amb intenció de provocar la transformació social: "**Artivisme**", moviment que s'ha desenvolupat en paral·lel amb l'antiglobalització i les protestes contra la guerra, diferenciant-se de l'art polític en el sentit tradicional, ja que es desenvolupa i té lloc sobretot en context urbà i al carrer, reclamant l'espai públic, com podria ser un referent l'artista conegut com a **Banksy**.

Promoure l'empatia, connectar amb el públic, commoure, provocar canvis de perspectiva, caminar cap a una millor comprensió de la dimensió humana és el que artistes com Alicia Framis, Esther Ferrer o la reconeguda mundialment **Marina Abramovic** entre molts altres, fan amb les seves creacions. De fet, en les seves obres sovint **l'empatia esdevé principi de creació artística**.

Alicia Framis, l'artista en la qual ens basarem per pensar la instal·lació artística del DENIP, aborda problemàtiques socials mitjançant projectes interdisciplinaris interactius, com el seu projecte "Walking ceiling" una intel·ligent posada en escena de gran impacte visual per denunciar la bretxa de gènere en el món laboral i el "sostre de vidre o l'acció performativa que va realitzar a Lleida l'any 2005 "Secret Strike: 5 minuts pensant en ella" per denunciar la violència masclista.

Performance "Secret Strike: 5 minuts pensant en ella". Lleida (2005)

Performance "Walking Ceiling". Exposició de Framis "Pavelló de Gènere". Sala Alcalá 31 (2020)

El DENIP al carrer: Art per comunicar pau

Alicia Framis. *Anti-dog* 2022

"**Anti dog**", és una altra de les seves obres, i en la idea de la qual ens basarem per preparar la nostra instal·lació artística per al DENIP.

"Anti-dog" es compon d'una col·lecció de 23 vestits dissenyats amb un teixit especial, el twaron, que és resistent al foc, a les bales i a les agressions de gossos, pensats per protegir a les dones dels seus agressors, sobretot a les dones racialitzades que han denunciat que grups de neonazis amb gossos les amenaçaven. Els vestits porten els missatges racistes i masclistes que les dones sovint han de suportar arreu i van acompanyats del símbol de copyright ©.

L'autora, en un acte simbòlic, va registrar com a propietat intel·lectual aquestes frases amb la intenció de que per tornar-les a utilitzar s'hagués de "pagar drets d'autor", en aquest sentit, la intenció és dificultar que expressions com "tornate'n al teu país", "busca't una feina, negra mandrosa" o "surt de la meua vista meua" es tornin a repetir.

EN QUÈ CONSISTIRÀ L'ACTIVITAT?

Proposem doncs que dediquem un matí a pensar tots aquells missatges, frases o paraules que ens han dit o hem sentit a l'escola, i que no volem tornar a sentir més. Pot ser que ens ho hagin dit a nosaltres o que les hagin dit a algun company o companya. Poden ser insults o frases i expressions negatives que haguem sentit i podem utilitzar les diferents llengües que pot utilitzar l'alumnat, ja que a l'escola hi ha cada cop més diversitat. Pensem els cops que hem sentit que es burlen d'algú pel seu pes o aspecte físic, per les seves capacitats o pel color de la seva pell o origen.

Farem una llista d'aquestes paraules i frases i escriurem cada una en una cartolina o cartró de mida DIN-A3 (29,7 × 42 cm) amb fons blanc (podem utilitzar un cartró i enganxar-hi un full blanc a damunt) i amb lletres majúscules (de pal) de color negre.

**MARICA
DE MERDA**

El DENIP al carrer: Art per comunicar pau

Segur que un insult com aquest l'hem sentit centenars de vegades fins a arribar a normalitzar-lo. O "moro de merda", "gorda" o expressions com "no vals per a res". Reflexionem bé sobre com ens hem sentit quan ens han dit o hem sentit aquestes paraules, ja sigui per part de companys/es o fins i tot de professors/es o familiars. Si algun cop les hem utilitzat, per què creiem que ho hem fet? Com ens hem sentit al dir-les?

Després farem una altra llista amb frases o paraules que ens agradaria escoltar més sovint: "estic orgullós de tu", "es nota que t'has esforçat", "gràcies per escoltar-me", "vols que en parlem?", "reconec que m'he equivocat, em disculpo", "m'agrada el teu estil", "respecto la teva decisió", "m'agrada la teva companyia", "tú vals molt" ... Pensem com ens fan sentir aquestes frases i quines paraules ens agradaria que els nostres familiars, amics, professors o entorn ens diguessin més sovint.

Farem el mateix exercici, escrivint les frases en cartolina blanca de mida A3, i amb lletres majúscules de color negre.

TU VALS MOLT!

A continuació imprimirem o dibuixarem tants símbols de copyright com les cartolines que hem fet. Els empegarem sobre cartró o cartolina blanca i els plastificarem i retallarem.

Aquests símbols en serviran per empegar damunt de les frases i paraules que no volem que es repeteixin més. Les registrem per a que ningú més pugui utilitzar-les contra ningú.

El dia 30 de gener, anirem a l'espai escollit d'entre els proposats per l'activitat amb els materials i penjarem els cartells d'un arbre (facilitarem estructures per a que puguin fer-ho amb facilitat i seguretat). No cal que pengem tots els cartells, podem deixar-ne per a que les persones que assisteixin a l'acte o passin per allí participin.

Imaginem l'impacte visual d'un arbre tot ple de missatges violents i agressius. Observant les paraules descontextualitzades veurem com perden sentit a l'hora que es fa patent la seva violència.

Portarem una caixa també amb els símbols de copyright que hem imprés, i els anirem enganxant a damunt les frases que volem registrar, permetent també que el públic participi.

El DENIP al carrer: Art per comunicar pau

Dedicarem al muntatge (penjar cartells als arbres) uns 30 minuts, durant els quals hi haurà música, i després, tindrem el micròfon per poder expressar obertament missatges de pau, llegir poemes o manifestos i explicar al públic i a les altres escoles el perquè de la instal·lació que hem creat i les paraules que hem triat. **Recordeu, els centres educatius i l'alumnat sou protagonistes d'aquell dia!**

A part dels missatges que penjarem als arbres, podem fer pancartes amb missatges i lemes per la pau i contra la violència, en diferents idiomes, per fer una fotografia final a mode de "manifestació per la pau".

Alumnes de l'escola Parc de l'aigua amb pancartes per la pau durant el DENIP 2022

Per a complementar aquesta activitat, i continuar descobrint l'art com a eina de transformació social i de no violència, El Centre d'Art la Panera convida als centres educatius a visitar l'exposició "**Imaginaris multiespècies #Terres de Lleida**", una exposició col·lectiva, amb artistes de Lleida i de fora que intenta donar resposta a la insostenibilitat mediambiental i social actual, convidant-nos a imaginar comunitats on els humans no viuen aïllats, separats, dislocats de l'entorn, sinó que romanen inscrits en denses xarxes d'interacció material amb altres éssers. Unes comunitats basades en el benestar comú, on els humans no ocupen una posició jeràrquica, hegemònica i violenta.

L'exposició estarà disponible des del 4 de març de 2023 al 28 de maig de 2023 i té entrada i visita gratuïta.

Fase 3: taller de GIFS no violents

Un any més, comptem amb la col·laboració de l'ANIMAC, el festival internacional d'animació de les terres de Lleida, amb qui proposem una sessió d'animació amb el cineasta Emilio Martí.

En aquesta sessió, l'Emilio ens ensenyarà a fer GIFS animats amb la temàtica de la no violència, que permetran que portem també el nostre treball en Comunicació No Violenta a les xarxes socials i a l'entorn digital. El taller es durà a terme durant l'edició 2023 de l'Animac, entre el 23 i 26 de març, en l'espai Animacrea, a la Llotja.

Podran participar en la fase 3 els centres educatius **que hagin participat en la Fase 1**. La capacitat del taller serà limitada i se seguirà rigorosament l'ordre d'inscripció. Per participar, s'haurà de seleccionar a la casella de la fase 3 al formulari d'inscripció i es tindrà en compte l'ordre d'inscripció per assegurar les places.

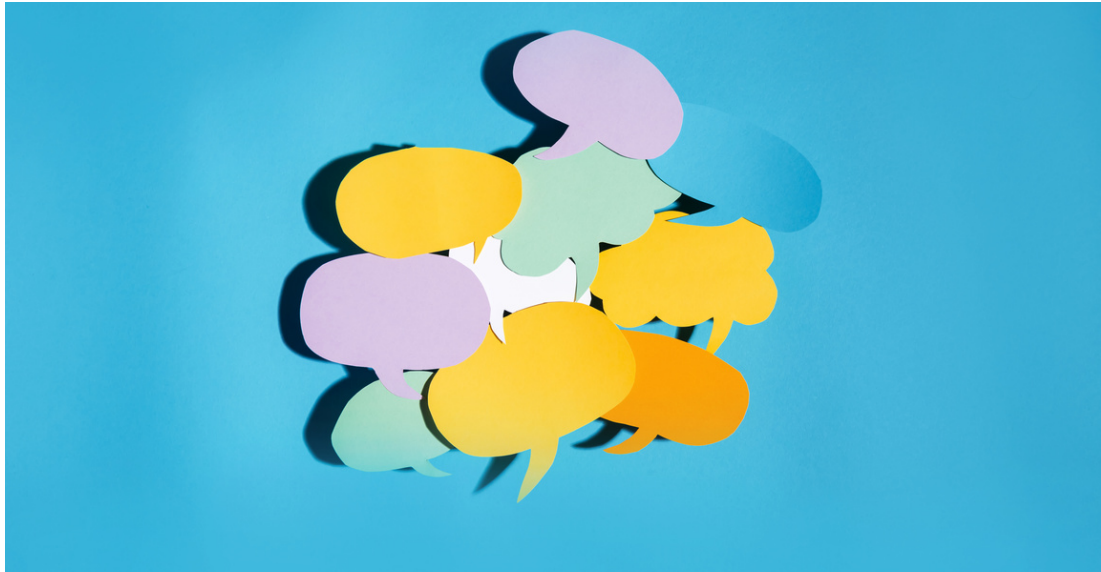
La data, horari i capacitat del taller es confirmaran més endavant, us mantindrem informats.

Emilio Martí: <https://emiliomarti.com/>

Alumnes de l'escola Príncep de Viana al taller d'animació al carrer, amb Emilio Martí i en el marc de l'Animac 2022

Què és la Comunicació No Violenta?

La CNV és un model desenvolupat per **Marshall Rosenberg**, psicòleg, educador i mediador, a inicis dels anys seixanta, i que busca que les persones puguin comunicar-se entre sí amb empatia i eficàcia, evitant el llenguatge evacuatiu, els judicis i les etiquetes.

Des de la CNV, **es considera que totes les accions dels éssers humans busquen satisfer necessitats**, i els conflictes no sorgeixen tant per la diferència de necessitats, que solen ser universals i comunes, sino en les estratègies que s'utilitzen per satisfer-les.

Les estratègies apreses i assumides culturalment condicionen la nostra comunicació. Per poder arribar a aquesta comunicació empàtica el primer pas a fer és poder desempallegar-nos de la comunicació apresada més violenta, plena de judicis i culpabilització.

La comunicació violenta no connecta ni amb les emocions pròpies ni amb les dels altres, només busca guanyar per sobre de tot i a qualsevol preu, i si això és a costa de l'altre, doncs, cap problema. És una comunicació zero compassiva.

La CNV planteja el redescobriments que les persones ens sentim millor quan ens retrobem amb les altres, fora de confrontacions, crits, baralles i tensions. També amb la recuperació de valors com el respecte, la compassió i la llibertat. La llibertat i el dret assertiu de tothom a dir no, buscant autenticitat i connexió. **La CNV es caracteritza per expressar les desavinences sense jutjar**, a través de l'observació i la identificació i expressió de les nostres emocions i necessitats sense culpar a l'altre.

Marshall Rosenberg, identifica la comunicació violenta amb un **xacal**, un animal depredador i carronyaire, mentre relaciona la comunicació no violenta amb una **girafa**, un dels animals terrestres amb el cor més gran, enfatitzant la idea que la CNV és la comunicació des del cor i l'empatia.

Canviar totalment la forma en què ens comuniquem i aprendre les eines per a la CNV és un procés llarg i el canvi exigeix pràctica constant. Desfer-nos del condicionament cultural i social heretat i d'una forma de comunicar-se que és tendència als mitjans de comunicació i xarxes, no és una tasca senzilla. La CNV parteix de 4 passos per ajudar a alliberar-nos de les estratègies apreses:

- observació
- sentiments
- necessitats
- peticions

En la formació i les activitats del DENIP, ens centrarem en el primer pas, **l'observació**, ja que és important dedicar temps a reflexionar sobre com ens comuniquem, perquè i com ens afecta.

Per això, la sessió formativa que oferim la Coordinadora d'ONGD i aMS de Lleida tindrà una part dedicada a dissenyar una activitat didàctica per poder realitzar a classe i que l'alumnat pugui també replicar amb cursos inferiors.

Font: Generalitat de Catalunya. Dpt. d'Educació

La violència a les aules

+ de 800 casos de violència escolar a Catalunya entre 2021 i 2022.

El bullying i les agressions a menors i professorat no deixen de creixer fins a mostrar xifres alarmants. A més a més, a l'assetjament escolar s'hi afegeix el ciberassetjament, que fa que les víctimes no puguin escapar dels agressors ni quan son a casa. L' **Unitat de Suport a l'Alumnat en Situació de Violència** ha atés, només a Catalunya, 843 casos en el seu primer any de funcionament.

L'informe "(In)seguras online: experiencias de las niñas y las jóvenes en torno al acoso online" de l'ONG Plan Internacional (2022) posa de manifest que el **88% de les enquestades han sofert assetjament i "ciberbullying"** a través de les xarxes socials que en alguns casos han acabat amb suïcidi.

La manca d'empatia i de connexió amb les altres persones pot ser una de les causes de l'augment de casos d'assetjament, agressions i violència. Segons un estudi de la Universitat de Michigan **els universitaris d'avui en dia son fins un 40% menys empàtics que els estudiants dels anys 80 i 90.**

Les pantalles ens connecten amb el món, però ens desconnecten de les persones i bloquegen la nostra **capacitat d'empatia**, ens allunyen dels sentiments de les altres persones. A través de les xarxes socials ens és molt difícil interpretar els sentiments de les altres persones i molts missatges que circulen per les xarxes promouen l'individualisme, la competitivitat extrema, la polarització i la confrontació. Ens encobrim darrere la pantalla per expressar judicis i fins i tot insultar o amenaçar sense filtre, fent que les xarxes siguin un lloc cada cop més hostil.

El llenguatge i la comunicació agressiva i violenta tenen un impacte sobre la salut mental de les persones i les seves emocions, i **la pèrdua de capacitat d'empatia ens desconnecta de la societat i dificulta que treballem col·lectivament per al bé comú, per la fi de la violència, la resolució dels conflictes, la pau i el respecte als drets humans.**

Treballar la Comunicació No Violenta pot oferir-nos eines i oportunitats per a conèixer els conflictes des de les necessitats pròpies i les dels demés. Rosenberg, creador de l'eina de la Comunicació No Violenta, **va aplicar amb èxit el mètode en els processos de pau de Ruanda, Burundi, Nigèria, Malàsia, Indonèsia, Sri Lanka, Orient Mitjà, Sèrbia, Croàcia, i Irlanda.**

La Comunicació No Violenta ha resultat també una eina d'èxit en la gestió de la violència escolar i per reforçar l'habilitat de despertar l'empatia.

Us recomanem que visualitzeu aquest vídeo amb l'alumnat (a partir de 12 anys) que explica molt bé i d'una forma molt clara com la comunicació violenta pot escalar fins a violència física o fins i tot acabar en guerra o genocidi: <https://www.youtube.com/watch?v=Xld747OfzfM>

La piràmide de la violència

Podem aprendre més sobre com la comunicació violenta pot escalar fins a convertir-se en violència física, agressió o fins i tot en guerra o genocidi.

La piràmide de la violència és un concepte introduït pel sociòleg **Johan Galtung** per representar la dinàmica de la generació de la violència en els conflictes socials. Segons Galtung, la violència és com un iceberg, i la violència visible n'és

només una petita part, que no es pot eliminar sense fixar-se en les altres tipus, que serien tres:

- La violència directa (violència visible)
- La violència estructural (no permet la satisfacció de les necessitats de la persona agredida)
- La violència cultural (crea un marc legitimador de la violència)

Cultura de la pau

S'anomena cultura de la pau al conjunt de valors, actituds i comportaments que reflecteixen el respecte a la vida, a l'ésser humà i a la seva dignitat i que posen en primer pla els drets humans, el rebuig a la violència en totes les seves formes i l'adhesió als principis de llibertat, justícia, solidaritat i tolerància, així com la comprensió entre els pobles, els col·lectius i les persones.

Comencem a practicar cultura de la pau en el nostre dia a dia, a casa, a l'escola o al barri. Cuidem-nos, participem d'aquesta tasca de cures que tant necessitem tots i totes per a construir una societat més justa i un futur habitable.

Debat a classe:

La pau, s'apren? Com podem aprendre a construir la pau? Què és necessari per a que hi hagi pau? La pau és l'absència de guerra?

Poemes per la pau

SI EL MÓN FOS...

*Si el món fos escrit en llapis,
podria esborrar la lletra
que vol ferir;
podria esborrar mentides
que no cal dir;
n'esborraria l'enveja
que porta mals;
n'esborraria grandeses
de mèrit fals...
Però és escrit amb tinta
de mal color:
del color brut de la guerra
i del dolor.*

*Qui voldrà escriure un nou món més just i net?
Potser que tu i jo ho provéssim,
ben valentes, lletra per lletra,
des del nostre raconet...*

Joana Raspall

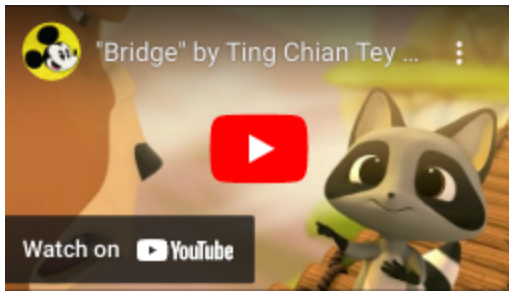
Podeu fer servir fragments
d'aquest o els altres poemes
per llegir públicament durant
l'acte

PAU

*És fràgil el mot,
dúctil el concepte.
Ha de dominar el món:
és el gran repte.
S'enfila pels núvols
i dibuixa coloms
amb branques d'oliveres
entre plomes al vol.
Equilibri de forces,
balanceig i raons.
Raons solemnes
o raonables qüestions?
Pau a la Terra
sota la llum del Sol.
I dia a dia gaudir de l'estrena
del més fràgil mot.*

Isabel Barriel

Recursos audiovisuals

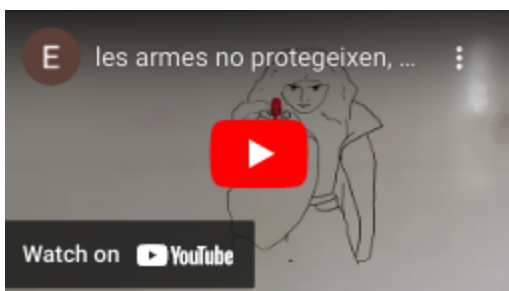
The bridge, un curtmetratge sobre el diàleg, la importància de la comunicació i el poder de la bona feina en equip. Es demostra que cal resoldre els problemes parlant, ja que d'aquesta manera tots hi guanyem.

https://www.youtube.com/watch?v=_X_AfRk9F9w

Dàmaris Gelabert & Convidats: videoclip "La festa de la pau"

<https://www.youtube.com/watch?v=-lSx80tGzgg>

"Les armes no protegeixen, destrueixen" curtmetratge fet per alumnat de l'institut Joan Solà de Torrefarrera a través de la proposta del DENIP 21 de la Coordinadora d'ONGD i aMS de Lleida

<https://www.youtube.com/watch?v=XmfCfU2vI58>

"Mai més bombes sobre escoles" curtmetratge d'animació fet per escoles de Lleida en el marc de la proposta del DENIP de la Coordinadora d'ONGD i aMS de Lleida pel 2022.

<https://www.youtube.com/watch?v=9FPY80gfpqQ>

Animacions per la pau. Selecció de curtmetratges d'animació finalistes del concurs d'animacions per la pau de Fundipau. Els trobareu a la pàgina de Fundipau: <http://www.fundipau.org/concurs/>

Jocs, dinàmiques i altres recursos

Tallers d'educació per la pau. Minidocumentals dels tallers que realitza Fundipau d'educació per la pau, útils per educadors i educadores i personal docent que vulguin treballar el tema a l'aula. Els trobareu a la pàgina de Fundipau: <https://fundipau.org/tallers-deducacio-per-la-pau-en-video/>

Recursos didàctics i jocs de l'Escola de Cultura de Pau:

Recursos didàctics escola cultura pau
<https://escolapau.uab.cat/ca/materials-didactics-2/>

Jocs i dinàmiques construcció de pau
<https://escolapau.uab.cat/ca/construccio-de-pau/>

Recursos educatius Fundipau

<http://fundipau.org/seccio/recursos-educatius/>

Quadern d'activitats per educar en Drets Humans i cultura de la pau. José Tuvilla.

https://convivencia.files.wordpress.com/2008/11/actividades_cultur_apaztuvilla-200068p.pdf

Herramientas para la empatía.

Jocs i dinàmiques inspirades en la Comunicació No Violenta de Marshall Rosenberg

<https://www.herramientasempatia.org/>

Compartir la CNV.

Jocs de rol sanadors per lidiar en conflictes.

<https://www.compartirlacnv.com/juegos-de-rol-herramientas-potentes-para-lidiar-con-conflictos/#cuento>

Sac Solidari

Podeu trobar més recursos educatius i didàctics sobre aquest i altres temes al sac solidari, a la web de la Coordinadora d'ONGD i aMS de Lleida

El sac solidari és un recull de recursos didàctics i de sensibilització que han elaborat les ONG i entitats socials i solidàries de la Coordinadora d'ONGD, dirigit a la comunitat educativa, a les administracions, al sector de la cooperació i al públic general., però especialment als Centres educatius.

Hi podeu trobar materials i recursos didàctics sobre les migracions, el deute extern, medi ambient, els ODS, els drets humans, la interculturalitat, la cooperació per al desenvolupament, cultura de pau i no-violència, comerç just i economia social i solidària, etc.

**Consulteu la web de la coordinadora:
<http://www.coordinadora-ongd-lleida.cat/ca/sacsolidari/>**

Promou:

Col·labora:

Ajuntament de Lleida

Amb el suport:

Diputació de Lleida